

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 12C/53/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7219211315
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petra Hrebíčková
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2020:7219211315.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II v právnej veci žalobcu: Q. S., N.. XX.X.XXXX, A. C. X, XXX XX K., proti žalovanej: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábřežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere

rozhodol:

I. Určuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy k úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 11.9.2017 je neplatná.

II. Určuje, že zmluvná podmienka nachádzajúca sa v zmluve o úvere uzatvorenej sporovými stranami dňa 11.9.2017, v článku 4, bod 4.5 v znení: „Banka a dlžník/spoludlžník sa dohodli, že banka si môže započítať svoje pohľadávky zo zmluvy o úvere voči pohľadávke dlžníka/spoludlžníka z ktoréhokoľvek účtu alebo vkladu vedeného bankou. Banka je z tohto dôvodu zároveň oprávnená nevykonať akýkoľvek prevod peňažných prostriedkov, či inak neumožniť dlžníkovi/spoludlžníkovi nakladať s prostriedkami na ktoromkoľvek účte dlžníka/spoludlžníka alebo s vkladom dlžníka/spoludlžníka s čím dlžník/spoludlžník podpisom zmluvy o úvere súhlasí“ je neprijateľná.

III. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

IV. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 9.12.2019 domáhal určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej sporovými stranami dňa 11.9.2017 k úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX, ako aj určenia bezpoplatkovosti a bezúročnosti zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.9.2017 alternatívne, že predmetná úverová zmluva je neplatná pre množstvo neprijateľných podmienok.

2. Žalobu v podstatnom odôvodnil tým, že dňa 11.9.2017 uzavrel ako spotrebiteľ so žalovaným, ako dodávateľom Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej mu žalovaná poskytla účelový úver 14.600 eur. Predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou formulárového typu, pričom neobsahuje podstatné náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, konkrétne: druh spotrebiteľského úveru, úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti. Z dôvodu absencie týchto náležitostí je podľa neho úver bezúročný a bez poplatkov. Alternatívne žalobca žiadal určiť neplatnosť predmetnej zmluvy o úvere pre množstvo neprijateľných podmienok, a to: 1/ dojednanie čl. 6 bod 6.4 Zmluvy o úvere, podľa ktorého dlžník/spoludlžník súhlasí, aby sa ich platby započítavali v nasledujúcom poradí: a) náklady spojené s poistením (ak bolo uzavreté), b) poplatky a Zmluvnú pokutu podľa ZoÚ, c) úrok z omeškania, d) zmluvný úrok z úveru, e) splátka istiny Úveru. Žalobca poukázal na to, že nebol informovaný o tom, že sa vzdáva

svojho práva podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom označenie políčko ÁNO je vykonané strojom, nie ručne, zamestnancom banky. Pri podpise zmluvy ani nevedel, že dáva takýto súhlas, 2/ čl. 4 bod 4.3, podľa ktorého: „Poskytnutím prostriedkov zo ZoÚ vzniká dlžníkovi a spoludlžníkovi záväzok banke zaplatiť zmluvné úroky a prípadné poplatky“. Nárok žalovanej na nešpecifické poplatky si žalobca zakotvil aj v Dohode o zrážkach zo mzdy. 3/ čl. 4 bod 4.5, podľa ktorého: „Banka a Dlžník/Spoludlžník sa dohodli, že Banka si môže započítať svoje pohľadávky zo ZoÚ voči pohľadávke voči pohľadávke Dlžníka/Spoludlžníka z ktoréhokoľvek účtu alebo vkladu vedeného Bankou. Banka je z tohto dôvodu zároveň oprávnené nevykonať akýkoľvek prevod peňažných prostriedkov, či inak neumožniť Dlžníkovi/Spoludlžníkovi nakladať s prostriedkami na ktoromkoľvek účte Dlžníka/Spoludlžníka alebo s vkladom Dlžníka/Spoludlžníka, s čím Dlžník/Spoludlžník podpisom ZoÚ súhlasí. Žalobca vyššie uvedené zmluvné podmienky považoval za neprijateľné, nakoľko spôsobujú hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

3. K dôvodom učenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy žalobca uviedol, že aj predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy bola vopred naformulovaná žalovanou, uzavretá v deň uzavretia zmluvy o úvere, je neurčitá, nakoľko neobsahuje presnú výšku zabezpečenej pohľadávky a žalobca nemal možnosť túto odmietnuť, pokiaľ chcel predmetný úver získať. Len na základe svojvoľne žalovanej, ktorá požiadala o vykonanie zrážok zo mzdy je zamestnávateľ povinný vykonávať tieto zrážky zo mzdy žalobcu, pričom sa jedná o mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka, ktorý nemôže aj napriek neexistencii súdneho rozhodnutia tento výkon zrážok voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť. Moc nad jeho majetkom je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorá na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia majetku žalobcu nepotrebuje súdne rozhodnutie. Takýto inštitút sa dostáva do zásadnej kontroverzie s právom Európskej únie. Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako uvádza Súdny dvor, pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Žalobca zároveň poukázal na viaceré rozhodnutia Súdneho dvora EÚ a na Infringement Európskej komisie proti Slovenskej republike č. 2012/4165, kde Európska komisia poukazuje na to: „okrem rozhodcovského konania v obchodnom styku a priameho či nepriameho vzdania sa spotrebiteľských práv existujú na Slovensku aj iné možnosti ako obísť uplatňovanie právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa, či ochranu pred nekalými podmienkami a tieto sú využívané v značnom rozsahu- napr. záložné zmluvy, notársky zápisnice alebo vzdanie sa mzdových nárokov v prospech veriteľa. Všetky tieto prostriedky obsahujú porušenia právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa bez riadenej kontroly nezávislého súdu. Tieto možnosti súkromného vymáhania umožňujú obchodníkom obchádzať účinnú justičnú kontrolu zo strany právnych predpisov o nekalých zmluvných podmienkach, čím smernica 93/13 EHS (najmä jej článok 6 ods. 1) stráca praktickú účinnosť (effet utile). Naliehavý právny záujem na na určení neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 11.9.2017 žalobca videl v tom, že deklarováním neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy žalovaná stratí akúkoľvek legitimitu na použitie tohto kontroverzného zabezpečovacieho úkonu v spotrebiteľských právnych veciach. Žalobca tiež poukázal na to, že samotná dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka. Hrubá nerovnováha je daná tým, že veriteľovi umožňuje svojvoľné určenie dlhu a postihnutie majetku. Podľa Dohody o zrážkach zo mzdy, táto zabezpečovala pohľadávku banky voči dlžníkovi, najmä nárok Banky na vrátenie poskytnutého úveru vo výške 14.600 eur na na zaplatení úrokov, úrokov z omeškania, poplatkov a nákladov Banky spojených s uplatnením týchto nárokov. Predmetná Dohoda teda neobsahuje podstatnú náležitosť, ktorou je presná výška zabezpečenej pohľadávky, preto táto Dohoda je pre jej neurčitosť absolútne neplatným právnym úkonom (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Podľa žalobcu Veriteľ sa nesmie domáhať výkonu zrážok na základy dohody o zrážkach zo mzdy, ktorú uzatvorí s dlžníkom už pri po zatvorení úverovej zmluvy, nakoľko v tomto okamihu nie je jasný rozsah záväzku dlžníkov okamihu, kedy túto dohodu bude predkladať platiteľovi mzdy dlžníka a je možné, že takouto dohodou veriteľ bude uplatňovať aj zaplatenie plnení, na ktoré nemá platný právny nárok. Z vyššie uvedeného je dohoda o zrážkach zo mzdy neprijateľnou zmluvnou podmienkou v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa a je v rozpore s ustanovením § 53 Občianskeho zákonníka.

4. Súčasťou žaloby bol aj návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal aby súd uložil žalovanej zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 11.9.2017 zo zmluvy č.

XXXXXXXXXX, ako aj povinnosť žalovaného oznámiť zamestnávateľovi žalobcu - spoločnosti NODUS s.r.o., so sídlom Trieda SNP 61, Košice, IČO: 36 215 074, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy.

5. Tunajší súd uznesením sp. zn. 12C/53/2019-34 zo dňa 7.1.2020 vydal neodkladné opatrenie, ktorým nariadil žalovanej zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy žalobcu vykonávaných za účelom uspokojenia pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, uzavretej medzi Poštovou bankou, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890 a žalobcom dňa 11.9.2017, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Zároveň zamestnávateľovi žalobcu spoločnosti NODUS s.r.o. uložil povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu vykonávaných za účelom uspokojenia pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi Poštovou bankou, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890 a žalobcom dňa 11.9.2017, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

6. Na základe odvolania podaného žalovaným proti uzneseniu č.k. 12C/53/2019-34 zo dňa 7.1.2020, Krajský súd v Košiciach potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie a žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

7. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe (č.l. 81 spisu) k platnosti dohody o zrážkach zo mzdy uviedla, že žalobca ako priemerný spotrebiteľ podpísal body 3.3. a 3.4 Dohody o zrážkach zo mzdy, podľa ktorých: Banka a Dlžník vyhlasujú, že si riadne prečítali znenie tejto Dohody, že v plnom rozsahu porozumeli jej obsahu, ktorý je pre nich dostatočne zrozumiteľný a určitý, že vyjadruje ich slobodnú vôľu prostú akýchkoľvek omylov, že nebola uzatvorenia ani v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok. Podľa bodu 3.4 Dohody o zrážkach zo mzdy Dlžník podpisom tejto Dohody vyhlasuje, že porozumel všetkým dôsledkom vyplývajúcim z jej uzatvorenia. Dohoda o zrážkach zo mzdy nebola podmienkou uzatvorenia Zmluvy o úvere, čo vyplýva napríklad z formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľských úveroch, ktorý vlastnoručne podpísali. Poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10C/5/2018, ktorý skúmal rovnakú dohodu o zrážkach zo mzdy, pričom podľa žalovanej Dohoda o zrážkach zo mzdy spĺňa zákonné predpoklady platnosti v zmysle ust. § 5a zákona č. 250/2007 Z.z., ako aj podľa ust. § 551 Občianskeho zákonníka, keďže bola uzatvorená v písomnej forme. Podľa nej je dohoda o zrážkach zo mzdy dovolená aj v spotrebiteľských vzťahoch, je to štandardný spôsob zabezpečenia záväzkov dovolený zákonom. Nie je možné ju ako takú považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená na samostatnej listine a dlžník (žalobca) bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia.

8. K náležitostiam spotrebiteľskej zmluvy o úvere žalovaný uviedol, že obsahuje tak druh spotrebiteľského úveru, kedy v zmluve je jasne uvedené označenie úveru- účelový úver určený na refinancovanie. Zmluva obsahujú aj úrokovú sadzbu 13,5 % ročne, ktorá je dohodnutá v bode 2.2 Zmluvy, pričom ide o fixnú sadzbu. Rovnako zmluva obsahuje uvedenie doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere 96 mesiacov, pričom je uvedený aj termín konečnej splatnosti 10.9.2025.

9. K jednotlivým neprijateľným zmluvným podmienkam žalovaný uviedol, že spôsob započítavania na poplatky, úroky a istinu vychádza z obchodnoprávneho charakteru zmluvy o úvere. Nemožno hovoriť o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, nakoľko pri splnení všetkých zmluvných podmienok spotrebiteľa nijak neznevýhodňuje. Už pri uzatváraní ZoÚ tento presne vedel, aká bude celková výška nákladov, ak sa bude pridŕžiavať ustanovení zmluvy. To že uzatvorená zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou, a vzťahujú sa na ňu ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka nevyklučuje aplikáciu Obchodného zákonníka, nakoľko aj naďalej sa jedná o zmluvu o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka.

10. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré sa nedostavila žalovaná, ktorá bola predvolaná cestou jej právneho zástupcu. Súd tak v zmysle § 180 CSP pojednával v neprítomnosti žalovanej. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah spisu a na základe týchto listinných dôkazov zistil skutkový stav veci:

11. Žalobca ako spotrebiteľ a žalovaná ako dodávateľ uzatvorili dňa 11.9.2017 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovaná poskytla žalobcovi bezhotovostný účelový úver určený na refinancovanie vo výške 14.600 eur, s počtom mesačných splátok 96, termínom konečnej splatnosti 10.9.2025, pri výške mesačnej splátky 266,94 eur, fixnej úrokovej sadzbe 13,5 % ročne, RPMN 16,8 % ročne, priemernej RPMN 9,08 % odplata za poskytnutie úveru 14,94 % ročne, celkovej čiastky, ktorú má

spotrebiteľ zaplatiť 25.625,97 eur, so splatnosťou prvej mesačnej splátky 10.10.2017, so splatnosťou mesačnej splátky k 10. dňu v mesiaci. Zo zmluvy ďalej vyplýva, že bola uzavretá na dobu určitú, do splatenia všetkých záväzkov Dlížníka/ Spoludlížníka voči Banke vyplývajúcich zo ZoÚ. V prípade splácania Úveru v zmysle ZoÚ zanikne ZoÚ v deň uvedený ako Termín konečnej splatnosti Úveru. Zmluva zároveň obsahovala termíny splatnosti a rozpis započítania jednotlivých splátok na istinu, úroky, poistenie a poplatky s uvedením zostatku istiny po započítaní každej splátky pri splácaní úveru z mysle ZoÚ. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli aj Obchodné podmienky, s ktorými sa žalovaný pred podpísaním zmluvy oboznámil. Žalovaný sa zároveň oboznámil s podmienkami Úveru uvedenými vo Formulári pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere a OP, ktoré dostal pred podpisom a svojím podpisom potvrdil, že bol s príslušnými dokumentami oboznámený a súhlasil s nimi (bod 6.3 ZoÚ).

12. Žalobca uzavrel so žalovaným dňa 11.9.2017 Spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu.

13. Dňa 11.9.2017 podpísali sporové strany Formulár pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka, z ktorého mal súd preukázané hlavné vlastnosti spotrebiteľského úveru, ako aj náklady s ním spojené.

14. Žalobca dňa 11.9.2017 prevzal súhrnnú informáciu o spotrebiteľskom úvere, z ktorej vyplývali parametre k úveru č. XXXXXXXXXXXX. Svojím podpisom žalobca zároveň potvrdil zoznam prevzatých dokumentov na Zozname prevzatých dokumentov dňa 11.9.2017.

15. Z Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 11.9.2017 uzavretej sporovými stranami vyplynulo, že touto dohodou sa zabezpečila pohľadávka žalovanej zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej sporovými stranami dňa 11.9.2017, a to najmä nárok banky na vrátenie poskytnutého úveru vo výške 4 600 eur na zaplatenie úrokov, úrokov z omeškania, poplatkov a nákladov Banky spojených s uplatnením týchto nárokov. Z predmetnej dohody vyplynulo, že Banka ako veriteľ má právo na výplatu zrážok zo mzdy dlžníka v mesačnej periodicite vo výške mesačnej splátky v sume 266,94 eur a to až do uspokojenia pohľadávky. Podpísaním tejto Dohody dlžník vyhlásil, že porozumel všetkým jej dôsledkom vyplývajúcim z jej uzatvorenia.

16. Z listu žalovanej adresovaného spoločnosti NODUS s.r.o. (zamestnávateľovi žalobcu) zo dňa 31.7.2019 o realizáciu Dohody o zrážkach zo mzdy súd zistil, že žalovaná písomne požiadala zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy, na uspokojenie neuhradenej splatnej pohľadávky veriteľa vyplývajúcej zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.9.2017. Z listu vyplýva, že žalovaná žiadala zrážať zo mzdy žalobcu mesačnú zrážku vo výške 280,31 eur od najbližšieho výplatného termínu až do úplného vyporiadania záväzku. Predmetná žiadosť bola zamestnávateľovi žalobcu doručená dňa 8.8.2019.

17. Súd zistený skutkový stav po právnej stránke posúdil podľa týchto právnych predpisov:

18. Podľa § 551 ods. 1, 2,3 Občianskeho zákonníka v znení neskorších právnych predpisov uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

19. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

20. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

21. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

22. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

23. Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstojí ako celok (čl. 6). Cieľ je garantovať vyššiu kvalitu života bežných ľudí. (pozri napr. rozsudok Mostaza Claro bod 37 Asturcom bod 51).

24. Zmyslom ochrany spotrebiteľa je ochrana osôb, ktoré sa zúčastňujú na právnych vzťahoch trhového hospodárstva, avšak nie kvôli dosiahnutiu zisku. Charakteristickou črtou európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom súkromným a verejným. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačení tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať a jedinou jeho alternatívou je prijatie, resp. odmietnutie návrhu. Význam spotrebiteľských zmlúv možno vidieť v rovine zvýšenej ochrany slabšieho prvku záväzkového vzťahu - spotrebiteľa a jeho práva.

25. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosti spotrebiteľa. Spoločným znakom tejto novej kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle.

26. Podľa § 298 ods. 1, 2 CSP, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

27. Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vnesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

28. Podľa ustanovení čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

29. Podľa ustanovení čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7.

30. Podľa ustanovení čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

31. Podľa ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

32. Podľa ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

33. Podľa § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

34. Podľa § 137 písm. d) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

35. Súd najskôr skúmal, či žalobca má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy a dospel k záveru, že v danom prípade naliehavý právny záujem žalobcu je preukázaný tým, že žalovaný reálne plnil realizáciu zabezpečovacieho prostriedku, čím dochádza a môže aj v budúcnosti dochádzať bez právneho dôvodu (akéhokoľvek rozhodnutia súdu, alebo inej inštitúcie) k zásahu do jeho majetkovej sféry, pričom zamestnávateľ žalobcu bude musieť rešpektujúc uzatvorenú dohodu vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu a žalovaná sa môže na úkor žalobcu takto bezdôvodne obohacovať a žalobca iným spôsobom ako žalobou na súde sa zmeny tohto stavu nemôže domôcť. Vychádzajúc z ustanovenia § 137 písm. c) CSP, teda súd takto zhodnotil, že žalobca preukázal naliehavosť právneho záujmu predmetnej určovacej žaloby, ktorou má súd určiť, či tu právny vzťah, alebo právo je, alebo nie je.

36. Na základe uvedených zistení a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalobca bol donútený podpísať dohodu o zrážkach zo mzdy, nakoľko žalovaný mu ju predkladal spolu s úverovou zmluvou a nebola mu poskytnutá možnosť alebo poučenie, že nie je povinný dohodu o zrážkach zo mzdy podpisovať a čo do obsahu dohoda o zrážkach zo mzdy žalobcu zaväzovala až do úplného uspokojenia pohľadávky strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly uplatnenej veriteľom na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík, pôsobiacej pri Ministerstve spravodlivosti SR, prijaté dňa 21. 1. 2011 pod č. 8636/2010-110.98,113,179, v rámci ktorých pod bodom 9 komisia konštatovala, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ustanovením § 37 a 39 Občianskeho zákonníka analogicky aj v spojení s § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku zmluvy nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Súd v tejto súvislosti akcentuje, že výkon zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ tým môže byť vystavený neprijateľnému konaniu zo strany dodávateľa. Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov, tým podľa jeho názoru spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu dodávateľa podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly. Na podklade týchto úvah súd prvej inštancie dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy z pohľadu spotrebiteľského práva predstavuje neprijateľnú a preto neplatnú zmluvnú podmienku a tento právny úkon je neplatný z pohľadu ust. § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka, tiež i pre rozpor s dobrými mravmi.

37. Obvyklá argumentácia dodávateľov, že spotrebiteľ sa oboznámil so zmluvou, že si prečítal aj všeobecné obchodné podmienky, že podpisom s nimi vyjadril súhlas a že súhlasil s každým takto upraveným inštitútom, povinnosťami na ňom viaznucimi, alebo jednoducho len preceňujúca význam v

zmluve prejavenej vôle, opomína podľa súdu samotnú podstatu spotrebiteľskej ochrany, spočívajúcu na premise, že spotrebiteľovi neprijateľné podmienky predovšetkým nemožno predkladať a pokiaľ tak dodávateľ urobí, koná nepoctivo a musí byť uzrozumený s tým, že na takéto neprijateľné podmienky súd neprihliadne bez ohľadu na to, či a do akej miery sa spotrebiteľ tou ktorou podmienkou zaoberal. Takto je podľa názoru súdu potrebné nazerať aj na zmluvnú podmienku dohody o zrážkach zo mzdy. Možno súhlasiť s argumentáciou žalovanej, že mimo spotrebiteľských vzťahov je tento zabezpečovací inštitút ako každý iný. V spotrebiteľských vzťahoch však je a bolo vždy potrebné sledovať tiež, či jeho dojednaním nedošlo k založeniu značnej nerovnováhy. V úvahách o rozsahu nerovnováhy treba mať súčasne na zreteli, že prirodzene každý zabezpečovací inštitút zakladá väčšiu alebo menšiu mieru disproporcie v právach účastníkov občianskoprávných vzťahov, keďže už len jeho účelom je prakticky pomôcť realizovať práva len jednej strane. Podľa názoru súdu však vzhľadom na závažnosť tohto zabezpečovacieho inštitútu bolo vždy, a teda aj pred zavedením obmedzujúcich opatrení v ust. § 5a ods. 1 písm. a) zák. č. 250/2007 Zb., potrebné v spotrebiteľských vzťahoch venovať mu zvýšenú pozornosť z hľadiska transparentnosti jeho úpravy a vyváženosti dopadu na práva a povinnosti strán; vyvarovať sa pritom najmä nevýraznému zakomponovaniu v zmluve či vo všeobecných obchodných podmienkach, založeniu takých práv veriteľovi, ktoré prakticky znamenajú možnosť kvantitatívnej a kvalitatívnej ľubovôle v jeho správaní sa a spôsobom jeho dojednaní neobchádzať ochranu, ktorú spotrebiteľ pred dodávateľom požíva.

38. Súd však dospel k záveru, že Dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná aj pre jej neurčitost' podľa § 37 Občianskeho zákonníka. Zákon, ako v čase uzavretia dohôd o zrážkach zo mzdy tak i v súčasnosti, pre dohodu o zrážkach zo mzdy, tak ako pre každý iný právny úkon vyžaduje pod sankciou neplatnosti splnenie tiež formálnych obsahových náležitostí, mimo iných predpisuje pre neho tiež požiadavku určitosti. Tento zákonný predpoklad platnosti posudzovaná dohoda o zrážkach zo mzdy podľa názoru súdu, nespĺňa. V danom prípade dohoda o zrážkach neobsahuje určitým spôsobom vymedzenú výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená. Vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky takým spôsobom, ako je obsiahnuté v predmetnej dohode v čl. 2 bode 2.1, t.j. že pohľadávka veriteľa zahŕňa aj úroky, úroky z omeškania, poplatky a náklady banky spojené s uplatnením týchto nárokov, je neurčité a preto neplatné podľa ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejaviť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku. Pri uzatváraní dohody teda dlžník (spotrebiteľ) musí viesť druh pohľadávky, ktorú zabezpečuje dohoda o zrážkach zo mzdy a jej výšku. Riadiac sa týmito úvahami tak súd dospel k záveru, že Dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatným právnym úkonom pre jej neurčitost' podľa § 37 Občianskeho zákonníka.

39. V ďalšom sa súd zaoberal, či zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňa všetky náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z.z.

40. Podľa ust. § 1 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len ako ZoSÚ), tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

41. Podľa ust. § 1 ods. 2 ZoSÚ, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; 1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. 18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, 1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu 1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov 1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

42. Podľa ust. § 9 ods. 1 ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

43. Podľa ust. § 9 ods. 2, ZoSÚ okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov, 18aa)
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť

čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,

z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok,

aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

44. Podľa § 11 ods. 4 ZoSÚ, spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

45. Podľa § 581 ods. 2 Občianskeho zákonníka, započítať nemožno premlčané pohľadávky, pohľadávky, ktorých sa nemožno domáhať na súde, ako aj pohľadávky z vkladov. Proti splatnej pohľadávke nemožno započítať pohľadávku, ktorá ešte nie je splatná.

46. Podľa § 361 Obchodného zákonníka, strana, ktorá vedie na základe zmluvy pre druhú stranu bežný alebo vkladový účet, môže použiť peňažné prostriedky na týchto účtoch iba na započítanie svojej vzájomnej pohľadávky, ktorú má voči majiteľovi účtu podľa zmluvy o vedení týchto účtov.

47. Z výsledkov vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovanou je spotrebiteľskou zmluvou s poukázaním na postavenie subjektov, ktoré ju uzatvárali. Žalovaná ako veriteľ uzatvárala Spotrebiteľskú zmluvu v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti a žalobca ako dlžník je spotrebiteľom, ktorý nekonal pri uzatváraní zmluvy v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Na uvedený právny vzťah je potrebné aplikovať zákonné ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných pôžičkách ako aj ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce režim spotrebiteľských zmlúv v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Súd uvedenú Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX podrobil sudcovskej kontrole s poukazom na ust. Zákona č. 129/2010 Z. z. účinným do 31.12.2017, kedy dospel k záveru, že uzatvorená zmluva má všetky náležitosti vyžadované predmetným zákonom. V zmluve je jasne uvedený druh úveru – účelový úver na refinancovanie, ako aj úroková sadzba 13,5 %, ktorá je fixnou úrokovou sadzbou. Žalobcova argumentácia, že úrok nie je fixne dojednaný, lebo podľa čl. 2 bod 6.2 Zmluvy si banka vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu bez oznámenia zmeniť úrokovú sadzbu alebo výšku poplatkov, neznamena, že úroková sadzba nie je dojednaná fixne. V danom článku je upravená zmenová klauzula, keď je presne uvedený dôvod zmeny úrokovej sadzby bankou a spotrebiteľ má právo v lehote 15 dní od doručenia písomnej informácie (o zmene úrokovej sadzby) bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať zmluvu o úvere. Nejde teda ani o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmluve. Napokon zmluva obsahuje aj dobu trvania a termín konečnej splatnosti, a to čl. 2 bod 2.2 kedy doba trvania zmluvy predstavuje počet mesačných splátok 96, a rovnako tak obsahuje termín končenej splatnosti 10.9.2025. V samotnom texte zmluvy je uvedené, že je uzavretá na dobu určitú, do splatenia všetkých záväzkov Dlžníka a v prípade splácania úveru v zmysle ZoÚ zanikne zmluva v deň uvedený ako termín konečnej splatnosti. Na základe uvedeného nemožno považovať zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov.

48. Žalobca sa alternatívne domáhal určenia neplatnosti zmluvy o úvere pre množstvo neprijateľných zmluvných podmienok. Žaloba o vyslovenie, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná, je osobitným právnym prostriedkom ochrany spotrebiteľa, a to obdobne, ako je napríklad v prípadoch ochrany pred diskrimináciou považovaná za takýto osobitný právny prostriedok ochrany práva žaloba o vyslovenie, že bolo porušené právo žalobcu na rovnaké zaobchádzanie, alebo v prípadoch ochrany osobnostných práv žaloba o vyslovenie, že určitý výrok je nepravdivý, resp., že bolo určitým spôsobom neoprávnene zasiahnuté do osobnostných práv. Povaha takejto žaloby ako osobitného právneho prostriedku ochrany spotrebiteľa (a teda nie ako určovacej žaloby) bola naznačená už v rozhodnutí najvyššieho súdu zo 14. septembra 2016 sp. zn. 6 Cdo 389/2015. V tomto rozhodnutí najvyšší súd v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení

neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva, konštatovať, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Právo domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o úvere vyplýva priamo z § 11 ods. 4 písm. d) zákona č. 129/2020 Z. z.

49. Preskúmaním zmluvy o úvere súd dospel k záveru, že táto obsahuje neprijateľnú podmienku v čl. 4 bod 4.5. v znení: „Banka a dlžník/spoludlžník sa dohodli, že banka si môže započítať svoje pohľadávky zo zmluvy o úvere voči pohľadávke dlžníka/spoludlžníka z ktoréhokoľvek účtu alebo vkladu vedeného bankou. Banka je z tohto dôvodu zároveň oprávnená nevykonať akýkoľvek prevod peňažných prostriedkov, či inak neumožniť dlžníkovi/spoludlžníkovi nakladať s prostriedkami na ktoromkoľvek účte dlžníka/spoludlžníka alebo s vkladom dlžníka/spoludlžníka s čím dlžník/spoludlžník podpisom zmluvy o úvere súhlasí“.

50. Ustanovenie čl. 4 bodu 4.5 VOP je v priamom rozpore s ustanovením § 581 Občianskeho zákonníka, pričom sa odchyľuje na neprospech spotrebiteľa. Preto zmluvnú podmienku súd považuje za neprijateľnú s poukazom na závery rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 14. marca 2013 vo veci C-415/11 Mohamed Aziz proti Caixa d'Estalvis de Catalunya, Tarragona i Manresa (Catalunyacaixa), v zmysle ktorého sa za neprijateľnú považuje taká zmluvná podmienka, ktorá sa odchyľuje od noriem zákona v neprospech spotrebiteľa. Zároveň súd poukazuje na to, že prednostná aplikácia Občianskeho zákonníka pred Obchodným zákonníkom výrazne limituje možnosti jednostranného započítavania pohľadávok banky voči pohľadávkam spotrebiteľa napr. pohľadávky banky z poskytnutého úveru voči pohľadávkam klienta voči banke z vkladov (Občiansky zákonník vylučuje započítavanie takýchto pohľadávok v ustanovení § 581 ods. 2). Možnosti jednostranného započítania úverovej pohľadávky s pohľadávkou z bežného a vkladového účtu sú limitované aj v zmysle Obchodného zákonníka (ustanovenie § 361 ObZ), keď banka, ktorá vedie na základe zmluvy pre druhú stranu bežný alebo vkladový účet, môže použiť peňažné prostriedky na týchto účtoch iba na započítanie svojej vzájomnej pohľadávky, ktorú má voči majiteľovi účtu podľa zmluvy o vedení týchto účtov. Prelomenie tohto obmedzenia je možné len dohodou účastníkov zmluvy. Inými slovami, podľa Občianskeho zákonníka nestačí tzv. bianco dohoda strán v zmluve alebo VOP o možnosti kedykoľvek v budúcnosti započítavať akékoľvek vzájomne pohľadávky, ale dohoda sa musí uzatvoriť vždy pred každým reálnym úkonom započítania. Započítania podľa Občianskeho zákonníka si vždy pred ich realizáciou vyžadujú dohodu strán. Dohoda o kompenzácii, rovnako ako akákoľvek iná dohoda musí spĺňať požiadavky stanovené v § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka, musí byť najmä určitá, zrozumiteľná, čo citovane ustanovenie VOP nespĺňa, nakoľko z neho nie je zrejme, aká pohľadávka, v akej výške a voči akej pohľadávkou v akej výške sa má započítať.

51. Na základe vyššie uvedeného, súd v zmysle § 298 CSP určil túto zmluvnú podmienku zakotvenú v čl. 4 bod 4.5. v znení uvedenom vo výroku II. rozsudku za neprijateľnú, a teda za neplatnú.

52. V prevyšujúcej časti súd žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

53. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

54. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

55. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

56. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP s tým, že žalobcov úspech v časti v ktorej súd žalobe vyhovel (určenie neplatnosť Dohody o zrážkach zo mzdy, určenie neprijateľnej podmienky v zmluve) v podstate zodpovedá jeho neúspechu (zamietnutie žaloby v časti o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a v časti určenia neplatnosti úverovej zmluvy), preto žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice II v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods.1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, dobrovoľne čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa Zákona č. 233/1995 Z. z.